

Revurdering
af miljøgodkendelsen på husdyrbruget
Foerlevgård
Mesingvej 2, 8660 Skanderborg

- efter §§ 39 og 41 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyr

Revurderingsdato: 13. oktober 2016

Registreringsblad – Revurdering af miljøgodkendelse

Landbrugets navn og beliggenhed	Foerlevgård Mesingvej 2 8660 Skanderborg
Matrikel nr.	5a, Foerlev, Skanderborg Jorder
Cvr. nr.	120 53 770
Ejer af ejendommen	Finn Nielsen Illerupvej 5 Foerlev 8660 Skanderborg Tlf. 8652 5867
Driftsansvarlig	Samme
Konsulent	LMO v/ Maria Katja Jensen mkj@lmo.dk
Brugstype	14.525 slagtesvin (30-107 kg)
Godkendelsesbetegnelse	Husdyrbrug for mere end 210 DE i slagtesvin over 30 kg eller mere end 2000 stipladser.
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune sagsnr. 09.17.00-K08-1174-16
Revurderingens dato	13. oktober 2016
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på et hvert tidspunkt at kontrollere om vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	år 2026 med mindre anden lovgivning tilsiger andet tidspunkt.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Indledning	4
Baggrund	4
Afgørelse om revurdering	4
Revurderingens gyldighed	5
Revurderingens lovgrundlag	5
Vilkår	7
Offentliggørelse og høringer	11
Klagevejledning	12
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	14
Indledning	15
Lovgivningsmæssig baggrund	15
Miljøpåvirkninger som ikke vurderes i en revurdering	15
Lugt, støj mv.	15
Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand	16
Bekæmpelsesmidler	16
Vurdering af påvirkning af natur	16
Vurdering af BAT (bedst anvendelige teknik)	18
BAT i forhold til management	20
BAT i forhold til anlæg	21
BAT i forhold til foder (ammoniak og fosfor)	21
BAT i forhold til vand- og energiforbrug	22
BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning	23
Egenkontrol	25
Ophør	25

Indledning

Baggrund

Skanderborg Kommune har den 21. november 2001 og ved tillæg d. 6. december 2006 miljøgodkendt husdyrbruget på Mesingvej 2, 8660 Skanderborg efter miljøbeskyttelsesloven. Det tilladte dyrehold blev i forbindelse med miljøgodkendelsen godkendt til 15.100 (30-105 kg).

Samtidig med denne revurdering har Skanderborg Kommune givet tilladelse til at ændre dyreholdet i eksisterende stalde, jf. § 31 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Det tilladte dyrehold er nu:

- 14.525 slagtesvin (30-107 kg)

Det godkendte dyrehold svarer, med nugældende omregningsfaktor pr. juni 2016, til 378,1 DE.

Skanderborg Kommune har den 29. april 2016 indledt revurdering med et brev til ejendommens ejer, hvor forløbet af sagsbehandlingen er beskrevet, herunder hvilke oplysninger, kommunen skal bruge til at foretage revurderingen.

Oplysningerne er modtaget bl.a. i form af skema nr.92083 indsendt gennem IT-systemet www.husdyrgodkendelse.dk den 4. oktober 2016. I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

Afgørelse om revurdering

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af den miljøtekniske beskrivelse, at driften af ejendommens dyrehold er ajourført i lyset af den teknologiske udvikling, når de opstillede vilkår overholdes.

På baggrund af revurderingen meddeler Skanderborg Kommune herved afgørelse om, at husdyrbruget fortsat kan drives på stedet under overholdelse af de givne vilkår.

Se endvidere vedlagte *Miljøteknisk beskrivelse og vurdering*.

For overblikkets skyld er samtlige gældende vilkår samlet i denne afgørelse.

Skanderborg Kommune har foretaget revurderingen af miljøgodkendelsen på husdyrbruget Mesingvej 2, 8660 Skanderborg i henhold til § 103 i lov nr. 868 af 03.07.2015 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) og § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11.01.2016 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (med senere ændringer). Som vurderingskriterier er desuden anvendt retningslinjerne i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser fra juni 2012 og fremefter.

Der gøres opmærksom på, at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne revurderings vilkår - fx den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse - naturligvis også skal overholdes. Vilkårene er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end bekendtgørelserne. I øvrigt gøres opmærksom på, at revurderingen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Hvis revurderingen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (§ 33 i husdyrgodkendelsesloven).

Skanderborg Kommune kontrollerer, at vilkårene overholdes, dels ved de regelmæssige tilsyn, som Miljøstyrelsen kræver og dels, når der er behov for det.

Revurderingens gyldighed

Vilkårene er gældende, indtil de ændres ved næste revurdering, eller der meddeles en ny miljøgodkendelse af ejendommen eller arealerne. Næste regelmæssige revurdering skal foretages 10 år efter denne revurderings dato, dvs. i 2026; dog skal revurdering desuden foretages i det omfang, det er nødvendigt for at opfylde EU-retlige krav, hvorved tidspunktet kan ændres. Da ejendommen er et IE-landbrug, skal der foretages revurdering i forbindelse med nye BAT-krav.

Revurderingens lovgrundlag

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter miljøbeskyttelseslovens (nr. 879/2010) kapitel 5 samt husdyrgodkendelseslovens (nr. 868/2015) §§ 11, 12 og 16 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Kommunen skal vurdere, om de eksisterende vilkår skal bibeholdes eller frafaldes, og om der skal stilles nye vilkår. Revurderingen skal foretages første gang, når der er gået 8 år, fra godkendelsen blev givet, og derefter hvert 10. år.

Revurderingen foretages ud fra reglerne i husdyr-godkendelsesbekendtgørelsen (nr. 44/2016), og husdyrbruget er herefter ikke længere reguleret af miljøbeskyttelsesloven, men af husdyrgodkendelsesloven.

EU-lovgivning

Husdyrbruget er en IED-virksomhed (dvs. et landbrug, der betegnes § 12 stk. 1 nr. 1-3 i husdyrgodkendelsesloven), og er omfattet af lovgivningen i Industrial Emissions Direktivet. Direktivet er udmøntet i godkendelsesbekendtgørelsen, som stiller krav ved ophør af driften (se Afsnit 7. Ophør i "Miljøteknisk beskrivelse og vurdering") og krav ved vilkårsoverskridelse (se kravet her):

Bek. 1283/2014 § 24: "Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår, og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes."

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion, som ikke ændres, vil der ikke forekomme merudledninger af forurenende stoffer. Skanderborg Kommune skal sikre, at virksomhedens indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Overholdelse af kravet om anvendelse af BAT skal medvirke til, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt, herunder at den eksisterende udledning af forurenende stoffer overholder de beskyttelsesniveauer, der er fastlagt i Miljøstyrelsens Vejledninger om bedste tilgængelige teknik (BAT).

Revurderingen skal resultere i, at vilkårene i den oprindelige godkendelse enten bibeholdes jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 3, slettes fordi de ikke er relevante, eller skærpes ved påbud meddelt efter husdyrgodkendelseslovens § 39, jf. § 41.

I henhold til husdyrgodkendelseslovens § 41, stk. 3 og § 40, stk. 2 skal vilkårene skærpes i følgende tilfælde:

1. der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
2. forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
3. forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
4. væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
5. det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelseshandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, som kan medføre øget forurening.

Naturbeskyttelse

Revurderinger er ikke omfattet af pligten til at gennemføre vurdering i henhold til habitatbekendtgørelsens § 7 (bek. nr. 408/2007).

Natur- og Miljøklagenævnet har afgjort, at beskyttelsesniveauet overfor kvælstof, ammoniak, fosfor og lugt, som er fastlagt i Bilag 3 i godkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1283/2014), kun gælder i forbindelse med godkendelsespligtige udvidelser og ændringer, og ikke for revurderinger. Dog inddrages Miljøstyrelsens undtagelsesbestemmelse i bekendtgørelsens Bilag 3, A 5.2.

De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der blev vedtaget i juni 2016 på baggrund af *Miljømålsloven*¹ for planperioden frem til 2021, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer).

Vilkår

Revurderingen meddeles under forudsætning af, at nedenstående vilkår overholdes:

Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes. Der kan dog være foretaget redaktionelle ændringer, uden at selve indholdet er ændret. Få vilkår, som er blevet overflødige, fordi produktion på Illerupvej 5 (tidligere Låsbyvej 43) er nedlagt og bygningerne fjernet, er udeladt.

Nye vilkår benævnes **NYT**

1. Generelle vilkår

- 1.1. Et eksemplar af denne godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for de personer, der har ansvaret for landbrugets indretning og drift.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt vilkårene.

14.525 slagtesvin (30 – 107 kg), svarende til 378 dyreenheder (beregning maj 2016).

2. Vilkår i relation til Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

Indretning og drift af stalde og opbevaringsanlæg for husdyrgødning samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gælder Husdyrgødningsbekendtgørelse og vilkårene i denne godkendelse.

Nye anlæg, dvs. staldbygninger, foderlade og gyllebeholdere på Mesingvej 2, skal overholde reglerne for afstand til naboskel, offentlig vej, egen beboelse, byzone og vandløb.

Der skal til stadighed være rådighed over tilstrækkeligt udspretningsareal for husdyrgødning, både fra ejendommen og evt. tilført via gylleaftaler, i henhold til bekendtgørelsens regler om harmoniregler. Plantedirektoratet er kontrolmyndighed for harmoniregler.

NYT Der må maksimalt udbringes 1 DE/ha. Udbragt mængde fosfor svarer til høstet mængde.

3. Beholderkontrol

Gyllebeholdere med en kapacitet på over 100 m³ skal mindst hvert 10. år kontrolleres for styrke og tæthed som beskrevet i Beholderkontrolbekendtgørelsen.

4. Skadedyr

Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse således, i overensstemmelse med retningslinjerne fra Skadedyrsguiden, Aarhus Universitet: fx <http://www.dpil.dk> .

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter eller andre skadedyr.

5. Støj

Svinebrugets bidrag til ækvivalente, korrigerede støjniveau målt ved skel til nabobeboelse må i det åben land og i landsbyen Foerlev må intet punkt overstige:

Dag	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Dag	Kl.07 - 18	55 dB(A) ²	Ref. tid 8 timer
Aften	Kl.18 - 22	45 dB(A)	Ref. tid 1 time
Nat	kl.22 - 07	40 dB(A)	Ref. tid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn.

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget for støjgrænserne. Korntørrings anlæg må ikke overskride støjgrænserne, med et tillæg på 5 dB(A) i aften- og nattimerne.

Der må ikke udbringes gylle på nogen af bedriftens arealer på lørdage, søndage og helligdage.

Der må desuden ikke køres gylle gennem Foerlev by ad Illerupvej på hverdage efter kl. 22.

Transport af gylle fra gyllebeholdere til udbringningsarealerne ved Fruering skal foregå med lastbil eller et påhængskøretøj hertil.

Lavfrekvent støj fra landbruget må ikke overskride følgende værdier, målet indendørs i omliggende beboelser:

Anvendelse		A-vægtet lydtrykniveau (10-160-Hz)dB
Beboelsesrum	Aften/nat (kl. 18-07)	20
	Dag (kl. 07-18)	25
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum		30
Øvrige rum i virksomheder		35

Støjgrænserne gælder over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst.

6. Luftforurening

Svinebrugets drift skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støvgener for omkringliggende nabobeboelser.

Der skal jævnligt gøres rent i staldene. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

Ventilationsfirmaets instruktioner for vedligeholdelse af ventilationsanlæggene skal følges. Ventilationsanlæggene skal rengøres jævnligt og justeres efter behov.

Afkastene fra ventilationsanlæggene på den nye staldbygning skal være lodrette og føres mindst 1 m over taget.

Dersom overdækning af gyllebeholderen ikke sker med låg, med ved tæt flydelag, skal der igen være dannet eller tilført tætsluttende flydelag senest 1 uge efter omrøring.

7. Farligt affald

Svinebrugets farlige affald (dvs. olie- og kemikalieaffald) skal opbevares under tag og på fast gulv og uden mulighed for afledning til kloak eller dræn.

Alt farligt affald skal anmeldes til Skanderborg Kommune og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Skanderborg Kommune. I Regulativet for Erhvervsaffald står en liste over de godkendte transportører og modtagere af farligt affald, som virksomheden kan benytte.

Fremkommer der mindre end 150 liter eller kg farligt affald om året, kan affaldet dog afleveres på den kommunale nærgenbrugsplads.

8. Affald

Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb og luft.

Affald skal registerføres, sorteres, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Skanderborg Kommune.

Døde dyr og andet animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med gødning, men skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. I tidsrummet ind til afhentning skal døde dyr opbevares i lukket container således de er afskærmet mod hunde og vilde dyr, og der ikke opstår uhygiejniske forhold. Større døde dyr skal afhentes hurtigst muligt og senest efter 2 dage, mindre dyr dog senest efter 1 uge.

Opbevaringsstedet for døde dyr skal være så langt væk fra naboer som praktisk muligt.

9. Beskyttelse af jord og grundvand

I foder må højst være 142 g råprotein/FE og 4,55 g P/FE. Normen for foderbrug følges.

I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.

Vask af sprøjteudstyr udvendigt skal ske, medens marksprøjten står på et bevokset areal eller på den gamle møddingsplads på Låsbyvej 43 med afløb til opsamlingsbeholder.

NYT Pumpning af gylle fra stalden til gyllebeholder og fra gyllebeholder til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde.

NYT Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.

NYT Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.

10. Spildevand

Sanitært spildevand fra mandskabsrum skal ledes til særskilt anlæg for husspildevand.

Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.

11. Bekæmpelsesmidler

Bekæmpelsesmidler skal opbevares i aflåst giftrum, på beton gulv og uden mulighed for afledning til kloak. Der må ikke samme sted opbevares foderstoffer, lægemidler eller levnedsmidler.

Påfyldning af marksprøjtten skal foregå på et befæstet areal med afløb til en opsamlingsbeholder. Hvis der ved uheld løber sprøjtemiddel i opsamlingsbeholderen, skal indholdet straks tømmes ved udspreddning på den mark som skulle sprøjtes.

12. Egenkontrol

Der skal hvert år føres journal, dvs. en samling af nedenstående oplysninger, over:

- Forbruget pr. år af energi og vand
- Indholdet af råprotein og fosfor i foderet dokumenteres ved tilsyn, fx via foderrecepter
- Opgørelse én gang årligt pr. 1. august over husdyrproduktionen og opbevaringskapaciteten for husdyrgødning. Opgørelsen kan fx være den pågældende del af gødningsregnskabet eller slagterifregninger. Ved slagterifregning bruges formlen slagtevægt $\times 1,19 + 7,01$ til at beregne levende vægt
- Bortskaffelse af affald og farligt affald. Der noteres typer, mængder, transportørfirma og modtager firma.
- Afhentning af døde dyr til destruktionsanstalt
- Reparation af gyllebeholder, dato.
- Uheld, der har medført risiko for forurening af jord eller vandløb.

Journalen skal føres løbende, opbevares i indtil 5 år og forevises eller indsendes, når tilsynsmyndigheden forlanger det.

Svinebruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende i henhold til begrundet mistanke, dog højst én gang om året, overfor tilsynsmyndigheden dokumenteres, at støjgrænserne i vilkår 5 ikke overskrides når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentation skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag.

Dokumentation skal ske i form af:

Beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 *eller*

Måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 *eller* beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr 9/1997.

Beregninger eller målinger skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "Miljømålinger – ekstern støj".

Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra Støjvejledningen nr. 5/1984 eller Orientering nr. 9/1997.

Svinebruget afholder selv omkostningerne til målingerne.

13. Renere teknologi

Svinebruget skal mindst en gang om året undersøge muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelse på materialer og ressourcer, således miljøbelastningen nedsættes.

14. Forebyggelse af større uheld

Svinebruget skal indrettes og drives således, at spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.

Der skal i forbindelse med opførelse af den tredje gyllebeholder etableres omfangsdræn og inspektionsbrønd til konstatere eventuelle underjordiske brud på beholderen.

Der er opført jordvold i forbindelse med etablering af dyreholdet, for at afskærme et bassin på 4.000 m³ i tilfælde af læk på en gyllebeholder. Jordvolden er beplantet med hjemmehørende træer og buske.

I forbindelse med eventuelle uheld skal der straks gives besked til Brand og Redning i Skanderborg Kommune.

NYT

Der skal forefindes en til enhver tid opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 1/2 år efter revurderingen, og indeholde en målfast afløbsplan.

15. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

NYT

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en tilfredsstillende tilstand. Desuden skal der indsendes anmeldelse til Skanderborg Kommune iht. reglerne i § 43 i bekendtgørelse 44/2016.

Offentliggørelse og høringer

Indledning af sagen blev offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.Skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.Skanderborg.dk/bliv_hørt), den 18. maj til 2. juni 2016.

Enhver kunne anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger. Skanderborg Kommune fik ingen henvendelser i denne forbindelse.

Udkast til afgørelse blev sendt i høring hos ejer 27. juni 2016 med en frist på 5 uger til at komme med bemærkninger, da høringsperioden forløb over sommerferien. Da afgørelsen meddeles som et påbud efter husdyrbrugslovens § 39, jf. § 41 betragtes partshøringen i denne forbindelse som et forvarsel af påbuddet.

Afgørelsen om revurdering er truffet den 13. oktober 2016, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.Skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.Skanderborg.dk/bliv_hørt), den 14. oktober 2016.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 14. november 2016.

Følgende kan klage:

Ejer, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Der kan klages over de nye vilkår (benævnt NYT), men ikke over indholdet af de gamle vilkår, som videreføres. Der kan desuden klages over beslutningen om bibeholdelse eller bortfald af de eksisterende vilkår.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder i et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt der indkommer en klage, og Skanderborg Kommune ønsker at fastholde sin afgørelse om godkendelse, skal kommunen senest 3 uger efter klagefristens udløb fremsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af sagens akter samt en udtalelse fra kommunen med sine bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Samtidig med fremsendelse af klagen sender kommunen kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Eventuel klage har opsættende virkning ifølge husdyrgodkendelseslovens § 80, dvs. de nye vilkår er ikke gældende, før klagen er færdigbehandlet, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Hans Brok-Brandt
Afdelingsleder for Natur og Miljø

Irene Paulsen
Miljømedarbejder

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående, med to ugers frist til at kommentere udkastet:

Ejer: Finn Nielsen

Konsulent: Maria Katja Jensen, LMO, mkj@lmo.dk

Den endelige afgørelse er derudover sendt til:

Miljøstyrelsen
Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord
Det Økologiske Råd
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe
Danmarks Sportsfiskerforbund, hovedpost
Danmarks Sportsfiskerforbund, miljøafd.
Ferskvandsfiskeriforeningen
Det Økologiske Råd
Danmarks Fiskeriforening
Forbrugerrådet
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

mst@mst.dk
senord@sst.dk
husdyr@ecocouncil.dk
danskanderborg-sager@dn.dk
natur@dof.dk
skanderborg@dof.dk
post@sportsfiskerforbundet.dk
lbt@sportsfiskerforbundet.dk
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
husdyr@ecocouncil.dk
mail@dkfisk.dk
fbr@fbr.dk
ae@ae.dk

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Baggrund

for

afgørelsen om revurdering af miljøgodkendelsen på
husdyrbruget Mesingvej 2, 8660 Skanderborg

Indledning

Skanderborg Kommune har den 21. november 2001 miljøgodkendt husdyrbruget på Mesingvej 2, 8660 Skanderborg, efter miljøbeskyttelsesloven. Efter følgende er der 6. december 2006 udarbejdet et tillæg til denne godkendelse. Heri godkendes en produktion på 15.100 slagtesvin (30-105 kg).

Sideløbende med denne revurdering er udarbejdet en afgørelse efter § 31 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (44/2016) om skift i dyretype. Den godkendte produktion er således nu 14.525 slagtesvin (30-107 kg).

Med nugældende omregningsfaktor (maj 2016) svarer ovenstående til 378,06 DE (dyreenheder).

Anlægget har over 2000 stipladser til slagtesvin, og er derfor defineret som et IED husdyrbrug, hvilket betyder, at der gælder særlige regler for BAT (bedste tilgængelige teknik) og for husdyrbrugets ophør (bekendtgørelse nr. 44/2016).

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Driften af ejendommen er i hovedtrækkene beskrevet i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2001 og tillæg fra 2006. Ændringer i forhold til godkendelsen er nævnt i denne revurdering i *Miljøteknisk beskrivelse og vurdering*.

Vilkårene i Miljøgodkendelsen og tillæg fra henholdsvis 2001 og 2006 er gennemgået enkeltvis. Hovedparten af vilkårene er bibeholdt, og nogle få er udgået, fordi kravene var relateret til en drift på Illerupvej 5 (tidligere Låsbyvej 43) som ikke længere eksisterer. Kravene i bekendtgørelser gælder for ejendommen uanset miljøgodkendelsen og skal ikke gentages her. Desuden er der stillet enkelte nye vilkår som at sikre at produktionen lever op til BAT.

Lovgivningsmæssig baggrund

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 samt Husdyrgodkendelseslovens §§ 11, 12 og 16 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Kommunen skal vurdere, om de eksisterende vilkår skal bibeholdes eller frafaldes, og om der skal stilles nye vilkår. Revurderingen skal foretages første gang, når der er gået 8 år, fra godkendelsen blev givet.

Revurderingen foretages ud fra reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen, og husdyrbruget er herefter ikke længere reguleret af miljøbeskyttelsesloven, men af husdyrgodkendelsesloven.

Den miljøtekniske redegørelse, dvs. beskrivelsen af driftsforholdene, kan ses i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2001 og tillægget fra 2006.

Miljøpåvirkninger som ikke vurderes i en revurdering

Lugt, støj mv.

Der er ikke hjemmel i lovgivningen til at forlange, at lugtgenegrænserne skal overholdes ved en revurdering, men ved en eventuel senere godkendelsespligtig udvidelse vil kravene skulle opfyldes.

De eksisterende vilkår bibeholdes

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Vurdering af udbringningsarealernes bidrag med næringsstoffer til vandmiljø og grundvand er vurderet i den oprindelige godkendelse og tillæg fra 2006, og indgår ikke i revurdering af en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Bedriften skal overholde reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen om tilstrækkeligt harmoniareal til at udbringe husdyrgødningen på.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en række sager i 2012 afgjort, at godkendelsesbekendtgørelsen ikke giver hjemmel til at stille krav om opfyldelse af det særlige beskyttelsesniveau i bilag 3 og 4 angående blandt andet nitratudvaskning og fosforudledning fra markerne i forbindelse med revurderinger. Arealerne skal heller ikke vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Derfor kan man som hovedregel ikke i en revurdering fastsætte nye vilkår for arealer.

Kvælstoffølsomme Natura 2000 områder samt en række dyre- og plantearter (Bilag IV-arter) skal beskyttes iht. Habitatbekendtgørelsen "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007). Revurdering af en eksisterende bedrift er imidlertid ikke omfattet af bekendtgørelsen (§§ 7, 8 eller 11), og kommunen skal ikke vurdere påvirkningen af de udpegede områder og arter.

Tillæg til Miljøgodkendelsen fra 2006 indeholder to vilkår som angår beskyttelse af udbringningsarealer. Vilkårene angår foderets indhold af fosfor og mængden af foder. Disse vilkår er stillet på baggrund af Århus Amts screening fra 2006. Vilkårene skal sikre, at kvælstoftilførslen og fosfortilførsel til Randers Fjord ikke medfører væsentlig påvirkning og at grundvands- og drikkevandsressourcen i området ikke påvirkes væsentligt.

De to vilkår bibeholdes.

Bekæmpelsesmidler

Følgende vilkår udgår, da det nu er en del af vaskepladsbekendtgørelsen:

Ved påfyldning af vand til marksprøjten skal der anvendes en særskilt mellembeholder, så tilbagesug til vandforsyningen forhindres. Tappehanen eller vandslangen skal være fjernet eller hævet over vandoverfladen, inden vandet iblandes sprøjtemiddel.

Vurdering af påvirkning af natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de beskyttede naturtyper. Kommunen er forpligtiget til at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur, både i forbindelse med en godkendelse og i forbindelse med en revurdering.

Kvælstoffølsomme Natura 2000 områder skal beskyttes iht. Habitatbekendtgørelsen "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007). Revurdering af en eksisterende bedrift er imidlertid ikke omfattet af denne bekendtgørelse (§§ 7, 8 eller 11), og kommunen skal ikke vurdere påvirkningen af de udpegede områder og arter. Dog skal man i revurderinger i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen nr. 44/2016 vurdere, om kravet til totaldeposition af ammoniak som angivet i bekendtgørelsens bilag 3 bliver opfyldt.

Faktaboks

Jævnfør *Godkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen. Maksimal total-deposition 0,2-0,7 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*³ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3. Maksimal total-deposition 1,0 kg N/ha/år.

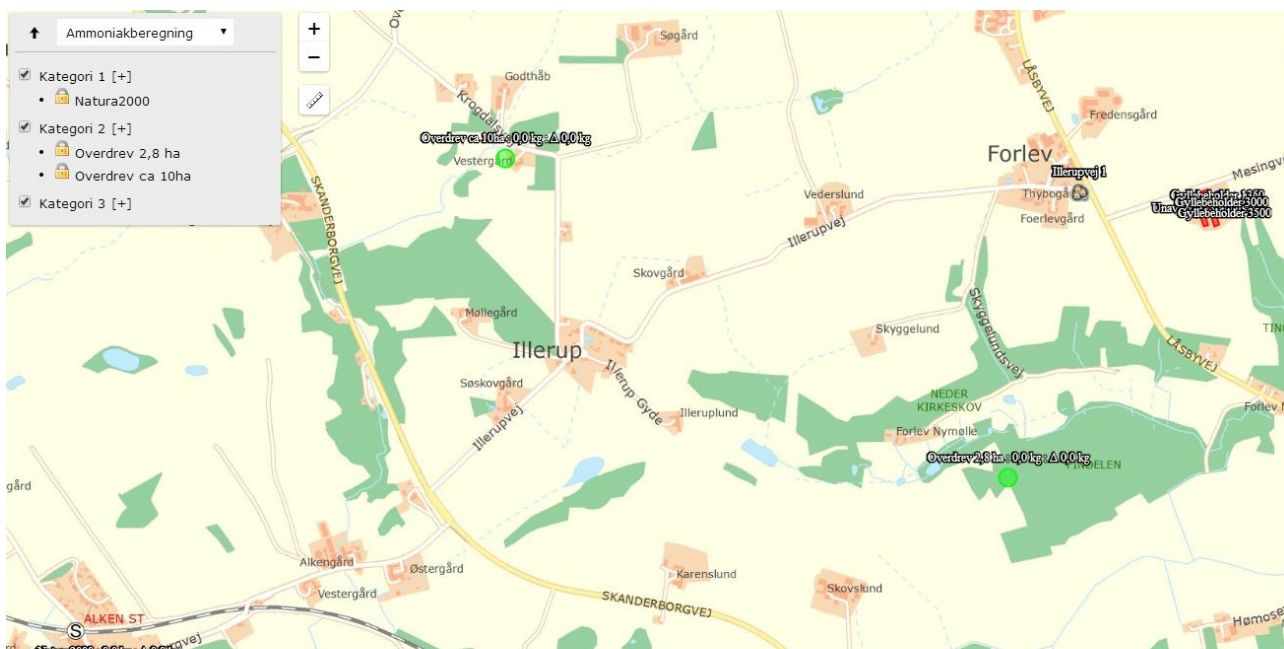
Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder. Maksimal mer-deposition 1,0 kg N/ha/år.

IT-ansøgningssystemet beregner både total-deposition og mer-depositionen af ammoniak på udvalgte naturområder.

Ejendommen Mesingvej 2 ligger ca. 3,8 km nordøst for det nærmeste Natura 2000 område nr. 52 "Saltens Å, Saltens Langsø, Mossø og søer syd for Saltens Langsø og dele af Gudenå". Naturområdet er bl.a. udpeget på grundlag af en ammoniakfølsom naturtype som elle-askeskov (§ 7 kategori 1 natur).

³ Lovbekendtgørelse nr. 915 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

For ikke at påvirke området negativt med ammoniak fra staldanlægget, må totaldepositionen iht. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 ikke overstige 0,2-0,7 kg N/ha pr. år, afhængigt af hvor mange andre husdyrbrug der ligger i nærheden.

FIGUR 1 Punkter, der er beregnet deposition til, er markeret med en grøn cirkel

I skema 88104 er der beregnet totaldeposition til det nærmest beliggende udpegede kategori 1 naturområde. Den beregnede totaldeposition af ammoniak fra stalden ligger på 0,0 kg N/ha/år, hvorved depositionskravet er overholdt.

De nærmeste kategori 2 områder (ammoniakfølsom natur uden for Natura2000) ligger henholdsvis 2,2 km vest for og 1,1 km sydvest for ejendommen. Begge områder er overdrev. For ikke at påvirke områderne med ammoniak fra staldene, skal totaldepositionen være under 1,0 kg N/ha/år. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på begge områder, og det vurderes derfor, at produktionen ikke vil påvirke områdernes naturtilstand.

I henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede arealer. Da den fortsatte drift ikke medfører ændringer eller merudledninger, og da totaldepositionskravene bliver overholdt, vurderes det, at produktionen ikke vil påvirke naturområdernes naturtilstand.

Ammoniakfordampning og deraf følgende deposition på naturområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er ikke omfattet af husdyrgodkendelseslovens krav om revurdering.

Vurdering af BAT (bedst anvendelige teknik)

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde,

husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter⁴ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelse af husdyrbrug er en redegørelse, der som minimum indeholder punkterne management (godt landmandskab) og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade⁵, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store mer-udgifterne eventuelt vil være.

Miljøstyrelsen har derudover for hovedparten af de gængse husdyrproduktionsgrene formuleret vejledende BAT-standardvilkår, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak eller fosfor som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik tages desuden udgangspunkt i definitionen i § 14 i godkendelsesbekendtgørelsen nr. 44/2016:

§ 14. Kommunalbestyrelsen skal ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik i forbindelse med godkendelse eller revurdering af husdyrbrug anvende BAT-standardvilkårene og tage særligt hensyn til følgende kriterier:

- 1) Anvendelse af teknologi, der resulterer i mindst muligt affald.
- 2) Anvendelse af mindre farlige stoffer.
- 3) Fremme af teknikker til nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer, der produceres og forbruges i processen, og affald, hvor det er hensigtsmæssigt.
- 4) Sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok.
- 5) Teknologiske fremskridt og udviklingen i den videnskabelige viden.
- 6) De pågældende emissioners art, virkninger og omfang.
- 7) Datoerne for nye eller bestående anlægs ibrugtagning.
- 8) Den tid, der er nødvendig for indførelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 9) Forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten.

⁴ Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

⁵ Teknologibladene er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologibladene er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

10) Behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede påvirkning af miljøet til et minimum.

11) Behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne heraf for miljøet.

12) Informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af husdyrbrug.

EU har på nuværende tidspunkt ikke færdiggjort nye BAT-referencedokumenter med konklusioner (§ 14 punkt 12). Der foreligger dog såkaldte BREF-dokumenter fra 2001, som kan inddrages i vurderingen.

BAT i forhold til management

Ejers BAT-redegørelse

Der er i produktionen fokus på så høj effektivitet som muligt og derfor sendes medarbejdere på relevante kurser og efteruddannelsesstilbud samt deltager i erfa-grupper efter behov.

Der udarbejdes markplan og samt gødningsregnskab. Alle dyr tilses dagligt og i den forbindelse sikres at vandforsyning, foderanlæg og ventilation fungerer.

Kommunen vurderer

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selv om det er svært direkte at kvantificere miljøfordele, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse bidrager til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv produktion. I henhold til BREF-dokumentet er det BAT, at identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale, at føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne, at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser, at iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene, at planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt at planlægge gødkning af markerne korrekt.

Husdyrbruget opfylder BAT-kravet i forhold til management ved at:

- Daglige tilsyn og løbende vedligeholdelse
- Jævnlig rengøring
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen
- NYT Der udarbejdes en beredskabsplan

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder eventuelt spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles – ved større uheld, kontakt alarmcentralen (tlf.: 112), ved mindre uheld kontakt Skanderborg Kommune, Teknisk Område (tlf.: 99 60 40 00). Udenfor normal arbejdstid kontaktes Teknisk Områdes Servicevagt (tlf.: 97 18 08 09).

Det er BAT at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke- planlagte emissioner og hændelser. Skanderborg Kommune vurderer, at udarbejdelse af en omfattende beredskabsplan for ejendommen er et nødvendigt redskab til at minimere risikoen for uheld på bedriften. Planen bør indeholde bl.a. gylleudslip, brand og andre typer af miljømæssige uheld.

Der er indsat et nyt vilkår om, at der skal foreligge en beredskabsplan af hensyn til driftssikkerheden. Vilkåret om beredskabsplan stilles med hjemmel i husdyrbrugslovens § 40 stk. 2 nr. 5.

BAT i forhold til anlæg

Ejers BAT-redegørelse

Staldsystemer

Staldene er indrettet med drænet gulv som det fremgår af ansøgningskemaet. Den mindre spalteåbning reducerer ammoniakfordampningen i forhold til fulldrænet gulv. Gylle udsluses via vaccuumsystem (træk og slip).

Kommunen vurderer

Staldsystemet bidrager til at reducere ammoniak-emissionen fra stalden, og betragtes på den baggrund som BAT.

BAT i forhold til foder (ammoniak og fosfor)

Ejers BAT-redegørelse

Fodring

I produktionen anvendes fase-fodring, således er der opmærksomhed på en høj fodereffektivitet. Foderet er optimeret i forhold til en høj fodereffektivitet, og opdeles i tre faser.

Ammoniak

Den samlede emission fra produktionen er i IT-skemaet nr. 92083 version 1 beregnet til 5.903 kg N/år. Det vejledende BAT-krav på 5.910 kg N/år er således overholdt. Dette er opnået ved anvendelse af disse virkemidler:

- Gulvsystem med drænet gulv og spalter (25/49 fast gulv) til slagtesvin
- Reduceret råprotein i foderet til 142 g råprotein/FE

Fosfor

For at begrænse mængden af fosfor i husdyrgødningen, begrænses mængden af total-fosfor i foderet til 4,55 g fosfor/FE.

Kommunen vurderer

Fodring

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, så det stemmer overens med dyrenes behov. BAT er blandt andet effektiv fodring af dyr. Formålet med den effektive fodring af dyr er at tilføre den nødvendige mængde af nettoenergien, vigtige aminosyrer, mineraler, sporstoffer samt vitaminer med henblik på vækst eller reproduktion, og samtidig mindske indholdet af næringsstoffer i gødningen.

Ammoniak

Ved vurderingen af, hvorvidt husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Produktioner i en eksisterende stald, med drænet gulv kan have en emission på optil 0,4 kg N/slagtesvin/år både (både 30-102 kg og 32-107 kg).

Efter anmeldelse om skift i dyretype kan produceres optil 14.525 slagtesvin (30-107 kg) => emission 0,41 kg N/slagtesvin/år => samlet emission for at leve op til **BAT er 5.965 kg N/år**.

Emissionen er beregnet til 5.903 kg, og er dermed under BAT-kravet.

Dette skyldes dels valg af gulvtype i stalden og vilkår om nedsat indhold af råprotein pr. foderenhed.

Fosfor

Bedriften opfylder BAT kravet ved at fortsat at reducere indholdet af fosfor i foderet.

Det vejledende BAT-krav for fosfor er 22,3 kg P/DE. Efter anmeldelsen bliver produktionen med den nuværende DE-beregning 378,06 DE, beregnet som maksimal emissionsgrænseværdi på det nu tilladte dyrehold, er 8.431 kg P/år. Den beregnede udledning af fosfor (skema 92083) er 8.403 kg P/år. Det vejledende BAT-krav er således overholdt. Dette er opnået ved anvendelse af virkemidlet:

*Foderoptimering med 4,55 g fosfor pr. FE

Oprindeligt var vilkårene stillet for at begrænse tab af fosfor til overfladevand og tab af nitrat til grundvand. Samtidig sikrer vilkårene, at produktionen lever op til BAT.

Udgangspunktet for den oprindelige vurdering var, at der er fosfor-balance på udbringningsarealerne. Dette var opnået ved at reducerer indholdet af fosfor til 4,45 g P/FE og reducerer foderforbruget. Ejeren har ønsket dette vilkår ændres til 4,55 g P/FE og norm-forbrug af foder. For at grundlaget for den oprindelige vurdering fortsat er tilstede, stilles et nyt vilkår om at der maksimalt må udbringes 1 DE/ha, hvilket svarer til at der udbringes omtrent samme mængde fosfor som der høstes.

BAT i forhold til vand- og energiforbrug

Ejers BAT-redegørelse

Vandforbrug

Vandforbrug (m³) (Håndbog for svinehold 2007)

	Drikkevand	Drikkevandspild	Vaskevand	Overbrusning	I alt
1 prod. sl.svin	0,46	0,08	0,03		0,57

Vandforbrug inkl. vådfoder/drikkevand og vaskevand pr. slagtesvin er i forhold til norm 0,57m³.
14.525 slagtesvin x 0,57 m³ vand = 8.280 m³ pr. år.

Det faktiske forbrug i 2015 var 7.500 m³

Vandforsyning: Privat vandboring

Efter hvert hold grise bliver staldafsnittet sat i blød inden vask med koldt vand og højtryksrensere.

En stor del af dyrenes vandoptagelse sker i forbindelse med vådfodertildeling. Der er opsat supplerende vandforsyning i form af drikkeventiler placeret over foderkrybberne for at minimere spild.

Energiforbrug

Jf. grundlag for den beregnede notering er normforbruget ca. 15 kWh pr. slagtesvin. Det beregnede energiforbrug for produktionen bliver derved:

14.525 slagtesvin x 15 kWh = 217.875 kWh pr. år.

Der bruges årligt ca. 300.000 kWh på bedriften. Ud over forbruget til staldene, så tørres der korn, hvilket bruger meget energi.

Efter vask af staldene udtørres disse naturligt.

Ventilationen er temperaturstyret for at sikre optimalt klima for dyrene. Det mekaniske ventilationsanlæg rengøres i forbindelse med vask af stalden mindst en gang årligt, for at sikre at ventilatoren fungerer optimalt og med et minimum af strømforbrug.

Staldanlægget gennemgås mindst en gang årligt for at sikre tilstrækkelig isolering af rør, at døre og vinduer kan lukkes. Kuldebroer identificeres og mindskes for at minimere varmeforbruget.

Kommunen vurderer

Vandforbrug

Kommunens Vandforsyningsplan er bestemmende for området, og der stilles ikke nye vilkår om vandforsyning.

I henhold til BREF-dokumentet, er det, til aktiviteter, hvor der bruges vand, BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende: rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch (det er vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt), udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, registrering af vandbrug gennem måling af forbrug og detektering og reparation af lækager.

Energiforbrug

BAT i forhold til energi afhænger af dyretype; men for alle typer gælder det, at det er BAT at reducere elforbruget. Det kan f.eks. ske ved at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation og undgå modstand i ventilationssystemerne gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og faner.

Skanderborg Kommune vurderer, at ejendommen lever op til kravet om anvendelse af BAT med hensyn til vand- og energiforbrug.

BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ejers BAT-redegørelse

Opbevaring og behandling af husdyrgødning:

Al husdyrgødning fra produktionen (gylle) opbevares i gyllebeholdere på ejendommen. Gyllebeholderne er etableret i beton, hvor vægge og bund er tætte og beskyttet mod tæring, kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderene kontrolleres hver 10. år (10-års beholderkontrol). Gyllebeholderne tømmes mindst en gang om året således at gyllebeholderen kan efterses. Gyllen rører om umiddelbart inden udkørsel på marken.

Produktionen af husdyrgødning er beregnet til 8.951 m³

På Mesingvej 2 findes tre gyllebeholdere, på henholdsvis 1350, 3000 og 3500 m³, i alt 7.850 m³ opbevaringskapacitet.

Dermed er der opbevaringskapacitet til 9,5 måneder. Dermed overholdes anbefalingen i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Kommunen vurderer

I forhold til lagring af gylle i en beton- eller stålbeholder, er det i henhold til BREF-dokumentet BAT, at bruge en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger, at beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring, at lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år, at der bruges dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret og at gyllen kun røres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken. Derudover er det BAT, at dække gyllebeholderne ved fast låg, tag eller en teltstruktur, eller ved hjælp af flydelag.

Skanderborg Kommune vurderer, at det er BAT at følge kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen om håndtering og opbevaring af husdyrgødning. De gældende lovkrav er BAT-niveaue, som herved fastlægges for dette projekt. Det vurderes, at ejers tiltag på punktet opbevaring og behandling af gylle lever op til kravet.

Husdyrbruget opfylder BAT-kravet i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning ved at:

- Gyllen opbevares i stabil gyllebeholder, der kan modstå påvirkning, og som er tæt og beskyttet mod tæring
- Gyllebeholder et tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at beholderen bliver kontrolleret hvert 10. år af et autoriseret firma
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med udbringning eller flytning af gylle
- Have kapacitet til opbevaring af mere end 9 måneders produktion.

Under overskriften "Jord og Grundvand" er indsat tre nye vilkår, som skal sikres at der ikke sker en punktfurening i forbindelse med håndtering af husdyrgødning og foder. Ved at overholde vilkårene vurderer Skanderborg Kommune, at produktionen overholder BAT

NYT Pumpning af gylle fra stalden til gyllebeholder og fra gyllebeholder til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde.

NYT Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.

NYT Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.

Kommunens samlede BAT-vurdering

For at leve op til BAT-kravene gøres der forskellige tiltag på ejendommen, heriblandt virkemidler i forhold til staldsystem og husdyropbevaringsanlæg. Ved beregning kan det konstateres, at produktionen lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for både ammoniak og fosfor.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår i revurderingen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Egenkontrol

Egenkontrollen skal primært sikre, at der føres dokumentation med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger, der ligger til grund for revurderingen.

Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

De eksisterende vilkår om egenkontrol bibeholdes derfor.

Skanderborg Kommune vurderer, at det eksisterende vilkår om egenkontrol er tilstrækkelige til at sikre korrekt drift af anlægget. Kommunen kan desuden anvende dokumentationen sammen med revurderingens øvrige driftsvilkår til at kontrollere vilkårenes overholdelse i forbindelse med tilsyn.

Ophør

Skanderborg Kommune vurderer, at tiltag såsom rengøring af stalde er nødvendige for at undgå forureningsfare og for at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Da Mesingvej 2 er et husdyrbrug omfattet af IED-reglerne, gøres der desuden opmærksom på, at der fra 7. januar 2013 er kommet nye krav i forbindelse med dyreholdets ophør (§ 43 i godkendelsesbekendtgørelsen nr. 44/2016):

”§ 43. Ved ophør af aktiviteter, der er omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, finder kapitel 4 b i jordforureningsloven anvendelse.
Stk. 2. Ved ophør forstås

- 1) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at alle aktiviteter på husdyrbruget ophører,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 3. IE-husdyrbrug skal senest fire uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om

jordforurening. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.«

Der er indsat et nyt vilkår om, om der ved ophør af produktionen skal træffes foranstaltninger, således forurening undgås, og ovennævnte krav i bekendtgørelsen skal overholdes.